

Opozarja se starše otrok Mladinskem zboru SDD na terloo rd., da se bodo jutri poldne ob 5. uri vršile pevaje za nedeljski nastop. Po te otroke ob času na vaje.

ni. Tukaj zapušča edinega sorodnika Franka Kotareca, na stanovanju je pa bil pri družini Toni in Julija Novak, 5204 St. Clair Ave. Pogreb se bo vršil iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St., v petek zjutraj ob 9. uri, ter na Calvary pokopališču. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Tajnik društva Vipavski št. 312 SNPJ opozarja vse članice, da se gotovo udeležijo mesečne seje dne 15. maja, kateri se bo ukrepalo o pikniku ki se bo vršil 28. junija na N. P. J. farmi. Obenem bo tudi volitev novega tajnika, kar sedanjí mora pustiti radi zaslenosti v tovarni.

načeljevale do prihod- Mary Ivanusch.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po razmaščenju v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto)\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto)\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto)\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

GOVOR PREMIERJA CHURCHILLA

II.

Kaj pa je pustil Hitler za seboj? Za seboj ima gladujočo Evropo v okovih in verigah, Evropo, v katerih so njegovi rabljivi zaposleni vsak dan s pobijanjem ljudi, Evropo, ki se je navadila sovražiti nacistično ime, kakor ni bilo še nikoli v zgodovini sveta osvojen nobeno ime, Evropo, v kateri tli revolta, ki bo izbruhnila v plamenih, čim se pojavi prva prilika za to.

Ampak to ni vse, kar je pustil za seboj. Tudi mi smo mu zdaj za petami in prav tako velika republika Zedinjenih držav. In naša zračna sila je nad njim, tej sili pa se bo pridružila zdaj še zračna sila Zedinjenih držav.

Zdaj je čas, da vporabimo našo superiorno zračno moč; zdaj, ko krvavijo nemške armade na 2,000 milj dolgi fronti in ko bodo pričeli prihajati nazaj v Nemčijo v stotisočih nemški ranjenci, je čas, da dokažemo nemškemu ljudstvu vso podlost njegovih voditeljev s tem, da uničimo pred njegovimi očmi nemške tovarne in orožarne, od katerih je Hitler odvisen.

Nemška propaganda zadnje čase neprestano apelira na nas, naj prenehamo z zračno vojno, kajti ta bi morala biti monopol Herrenvolka. Zdaj pa je čevljev na drugi nogi. Hitler se je pričel zadnje čase celo vpraševati, da-li je humano te vrste bojevanje. Kakšna škoda, da se ga ni lotilo kesanje, preden je bombardiral Varšavo ali masakriral 20,000 nedolžnih ljudi v Rotterdamu in nato ponovil to bombardiranje nad odprtim mestom Beogradom!

Zdaj pa je stvar baš obratna. Danes smo v položaju, da stresemo na Nemčijo nešteto več bomb kot jih morejo Nemci stresti na nas. In ta proporcija se bo stopnjevala čelo poletje, vso jesen, vso zimo, vso pomlad in vse poletje, vse do konca.

Danes je mir pred viharjem, ki bo završal na ruski fronti. Mi ne vemo, kdaj se bo pričel ta krvavi ples. Toda doslej še nismo videli nobenih onih velikih koncentracij vojaštva, ki se jih opaža pred vsako večjo nemško ofenzivo. Čas pa beži in maj je že daleč napredoval.

Mi pošiljamo naše pozdrave ruski armadi, in upamo, da tisočeri tanki in bombniki, ki smo jih poslali iz Anglije in Amerike ruski armadi, bodo veliko prispevali k ruske-mu lastnemu sijajnemu razvoju reorganiziranih virov dobave municije in orožja.

Je pa neka resna stvar, na katero vas hočem opomniti. Sovjetska vlada nas je obvestila, da se bodo nacisti, v desperadnosti svojih brezuspešnih napadov, morda za-tekli k uporabi strupenih plinov proti ruskim armadam in proti ruskemu ljudstvu. Mi smo trdno odločeni, da se ne poslužimo tega strašnega orožja, dokler se ga kot prvi ne poslužijo Nemci. Toda, ker poznamo našega Huno, nismo izpregledali te stvari in smo se s tem orožjem dobro založili.

Zato želim danes pojasniti, da če se bo poslužil Hitler strupenih plinov proti Rusiji, bomo smatrali, kakor da se jih je poslužil proti nam in se jih bomo poslužili tudi mi. V tem slučaju bodo zanesla naša letala te pline v največjem obsegu proti vsem objektom Nemčije. — O eni stvari sem gotov: angleško ljudstvo, ki je stopilo v popolno kameradstvo z ruskim ljudstvom, se ne bo ustrašilo pred nobeno žrtvijo, ki jo utegne zahtevati to tovarištvo.

Medtem pa plovejo v polnem obsegu v Rusijo naši konvoji iz Anglije in Zedinjenih držav s tanki, letali in municijo. Naša dolžnost je, poskrbeti da dosežejo ti konvoji svoje pristane. Doslej se je še vsak naš konvoj srečno prebil do Rusije.

Agresivnost Italije leta 1940 je zanesla vojno iz Evrope v Afriko. Agresivnost Japonske je zavila v vojno vso Azijo vteševši nepremagljivo Kitajsko.

Nato se je Churchill dotaknil v svojem govoru Japon-ske in Madagaskara, nakar je nadaljeval:

"Ako pogledamo sedaj nazaj na vojno, vidimo, da se je razvila v četvero definiranih poglavij. Prvo poglavje je

UREDNIKOVA POŠTA

Koncert v korist JPO,SS

Maple Heights, O. — V soboto dne 23. maja, priredi pevsko društvo "Planina" koncert, katerega čisti preostanek bo šel za pomoč našim trpečim v stari domovini, oziroma v sklad JPO, SS. Kaj je JPO,SS, mi ni treba pojasnjevati, ker je že vsakemu dobro znano, pa vendar nima ta akcija tistega odziva kot bi ga morala imeti. Ko čitamo razne dopise po naših časopisih, bi človek mislil, da ga ni rojaka, da ne bi nekaj daroval v ta blagi namen.

Posebno dopisi Mr. Janko Rogelj-na so v srce segajoči in bi morali omehčati še tako trdo srce.

Tudi v naši nasebini je bil izvoljen nekaj pododbor JPO, SS. še lansko leto, ki je tudi samo pri tem ostalo. Zadnjih par mesecev pa se je ta akcija ponovno oživela in se pričelo nabirati prispevke, tako pri društvih kakor tudi pri posameznikih. Nekaj je že daroval SND., par društev je tudi že nekaj dalo, kakor tudi nekaj posameznikov.

Imena vseh darovalcev bodo priobčena potem ko bo ves denar oddan clevelandskemu odboru JPO,SS, št. 2.

Predsednik pevskega zbora "Planina", Vincent Zimšek, je rekel, da mora naša nasebina

prispevati najmanj \$200.00, in s tem se tudi jaz strinjam. Vsi tisti, ki želite še kaj prispevati, oddajte svoj dar spodaj podpisane ali pa tajnici Mrs. Agnes Vrček.

Ne pozabite pa koncerta Planine v soboto večer 23. maja kajti poleg tega, da boste slišali lepe melodije naše slovenske pesmi, ki je v domovini večni, boste tudi pomagali našim trpečim v Jugoslaviji.

Anton Perušek.

Vabilo na sejo

Cleveland, Ohio. — Vse članstvo društva "Svob. Slovenke", št. 2, SDZ je prošeno, da se udeleži redne mesečne seje jutri, 14. maja, ob osmi uri zvečer.

Poleg običajnega dnevnega reda, bo tudi volitev delegatov za prihodnjo konvencijo, ki se bo vršila v septembru.

V tem lepem pomladanskem času, ko ni ne prevroče in ne premraz, ne sme biti nikakih drugih vzrokov, da se ne bi seje udeležili. Saj je vendar prijetno videti in siniti se z članicami, ki se poznamo že toliko vrsto let. Pridite, mlajše, starejše, in pa seveda tudi naši fan-tje.

Na svidenje

Nežka Kalan,
predsednica.

Častno mesto za Slovence

(Nadaljevanje s 1. strani)

je že darovalo, kot tudi nekateri posamezniki. Temu odboru načeljuje naš rojak, župan Frank J. Lausche.

V ponedeljek večer se je na pobudo Jugoslav (Slovene) kluba vršil sestanek v prostorih S. P. Z. Povabljenih je bilo mnogo naših rojakov in rojakinj, ki se običajno odzovejo vabilu k sodelovanju za koristno in človekoljubno delo. Toda

v ponedeljek jih je prišlo le pičlo število. Oni, ki so se udeležili, so razmišljali, kako bi se najuspešneje nabralo prispevke ter jih v skupni vsoti oddalo načelstvu, tako da bi s čim večjo vsoto Slovenci dobili častno priznanje pri vladi. — Vsoto, ki se jo bo med našim narodom nabralo, se bo podarilo v spomin Lojzeta Dobnikarja, ki je postal prva clevelandska žrtev sedanje vojne. Lojze je dal svoje življenje, bil je našega naroda sin. Njegova mati živi v collinwoodski nasebini. Njemu v počast naj bi se to prizadevanje med nami uspešno završilo.

Tajnica tega odbora je Mrs. Jeannette Perdan-Cahill, ki je sestanek sklicala. Mr. John Gor-nik, glavni tajnik S. D. Z., je blagajnik, darove boste pa lahko oddali tudi v uradu "Enakopra-vnosti".

Drugi sestanek se bo vršil prihodnji ponedeljek večer v prostorih SDZ. Vsi, ki se nist udeležili ponedeljkovega sestanka, kot tudi tisti, ki se zanimata za to, da bodo Slovenci vzemali častno mesto pri razvoju potrebnih akcij, ste vladno vabljeni, da se udeležite.

bilo končano z nacističnim zavojevanjem zapadne Evrope in s padcem Francije.

Drugo poglavje—v katerem je bila Anglija sama—se je končalo s Hitlerjevim napadom na Rusijo. Tretje poglavje se je pričelo s tem, kar bom jaz imenoval—ruska slava, ki naj ne bo še dolgo končana!

Četrto poglavje pa se je pričelo z napadom na Pearl Harbor, ko je Japonska izdajalsko napadla na Daljnem vzhodu Zedinjene države in Veliko Britanijo. Pri tem poglavju se nahajamo sedaj."

Slovanski pregled

Odmev Vseslovanskega kongresa v Jugoslaviji

London, 2. maja (radio JIC). — Londoni radio je podal v svoji oddaji za Jugoslavijo poročilo o Vseslovanskem kongresu v Detroitu, iz katerega povzemamo sledeča važnejša mesta:

"V Ameriki je bil te dni Vseslovanski kongres, ki so se ga udeležili predstavniki vseh slovanskih narodnosti in Združenih državah in tudi predstavniki našega naroda.

Znano je, da je v Ameriki okrog milijon Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki skupaj nastopajo kot Jugoslavlani in tako daleč od svoje domovine prispevajo k uresničevanju naših največjih idealov. Odkar je Amerika stopila v vojno, se je naš narodni element pokazal veren idealom našega naroda v silni borbi proti sovražniku demokracije in človeštva — Hitlerju in njegove sodrge.

Na vse možne načine pomagajo Jugoslavlani svoji novi domovini Ameriki in s tem direktno dajejo podporo svoji stari domovini. Naši sinovi so v ameriški vojski, ki raste od dne do dne. Nahajamo jih na delnih bojiščih, kjer se ameriške sile bore proti rumenim pošastim, azijskim Hitlerjem.

Naši potomci in sinovi se borijo v vrstah generala Mac Arthura. Oni živijo, čeprav tako daleč, v duhu tradicij naših narodnih velikov, ki so vedeli kako ohraniti svobodo in pravico in čemu dati življenje za domovino, če se od njih zahteva la zadnja žrtev.

V Sredozemskem inorju je ameriško brodogojstvo, pravi predsednik Roosevelt. Morda je

Poškodovana argentinska ladja

Na gornji sliki je 12,500-tonska argentinska motorna ladja Victoria, ki je bila poškodovana po neki podmorski mini. Na trupu ladje, ki je kljub temu srečno priplula v New York, je videti učinek eksplozije.

v tej mornarici ta in drugi mornar z naše krasne dalmatinske obale in sedaj gleda na Dubrovnik ali Boko, ki jo drži Italijani. Saj je ne bodo dolgo.

Drugi naši Jugoslavlani — izseljenci delajo po ameriških tovarnah, ki so večših velike kakor mesta. Ogromne so tovarne, v katerih se kuje smrt za Nemce, Japonce in Italijane. Hitler poizkuša po radiu prepričevati naše ljudi, da ameriške tovarne ne morejo delati z vso paro zaradi stavk in da so ladjedelnice prazne. To so laži iz Goebbelsove kuhinje.

Se pred vojno smo vedeli, da se je Amerika pred vsem svetom odlikovala po hitrosti in solidnosti izdelovanja, sedaj pa je vse to podvojeno. Ameriške ladjedelnice izgotavljajo vsak dan dve ladji, vsako z deset tisoč tonami. Izdelovanje je tako ogromno in volja delavstva tako močna, da so dela izvršena tedne, da ne rečem mesece pred izračunanim časom.

Nemci, ki so že doživeli težka razočaranja, bodo doživeli še nova, ki jih jim pripravljata Amerika. Goebbels je govoril o premoči nemškega letalstva. — Kje je ta premoč, ko angleška letala letajo od angleške obale nizko po 800 kilometrov daleč, do Augsburga brez izgub? Zastonj sedaj kričijo, da so bombardirali civilno prebivalstvo. Mi vso vemo, da je samo Nemec krmik civilnega ljudstva.

Goehring govori o nemški produkciji. A mi vemo, da je v Ameriki človek z imenom Ford, ki je v mirnem času delal čudeže in ki sedaj izdela sleherni uro po en bombnik. In kje so vsi drugi ameriški tovarnarji? — Nemčija je nedvomno začela vojno z veliko premočjo. Nemčija jo je tudi pripravljala, dočim so drugi hoteli miru.

A demokracije so oborožene. Oboroženi so Srbi, Hrvati in Slovenci, ki se borijo po svojih domovih, v planinah in gozdovih, borijo v vrstah generala Mac Arthura, po oceanih in po daljnih bojiščih in povsod branijo čast svoje poštene slovenske krvi.

Pozdravljamo brate Jugoslavlani v Ameriki, kjerkoli so, kar koli delajo, tiste v tovarnah kot tiste v vrstah vojske in mornarice Združenih držav.

Prosimo vse zavezniške radijske postaje v Ameriki, naj sporoče naše pozdrave našim rojakom v Ameriki, našim jugoslovanskim bratom."

Nato govornik čita pismo, ki ga je Hrvatska Bratska Zjednica poslala bratom Srbom. Podaja najvažnejša mesta o složni borbi proti skupnemu sovraž-

niku. Nato čita resolucijo Hrvatske Bratske Zjednice, v kateri se obsoja Pavelić in pokolji Srbom.

Končno se zahvaljuje Vseslovanskemu kongresu v Detroitu. Predstavniki petnajstih milijonov Slovanov v Ameriki in zlasti Jugoslavlani so odlično nastopili za Slovanstvo, ki je v nevarnosti. Nato je bila prečtana resolucija kongresa, ki jo poznamo. Z mnogimi podrobnostmi je govornik tudi omenil pisanje jugoslovanskega ameriškega tiska o kongresu.

BOJI MED VSTAŠI IN HRVATSKIMI UPORNIKI

Zagrebska radijska postaja je izdala 22. in 23. aprila sledeče uradno sporočilo o borbah, ki so divjale zadnje dni v Baniji in na Kordunu — južno od Kolpe in pri Petrovi gori—med vstaši in partizani in četniki.

Partizani, ki so se združili s četniki so uničevali brzogajne in telefonske postaje, železnice i. t. d. Borba je nastala na črti okrajev Vrgin most, Glina, Dvor, Vojnic, Slunj. Glavno oporišče četnikov je bilo na Petrovi gori. V uradnem sporočilu se navajajo mesta Lasinja, Udbinja, Utinja, Ostrozim, Tusilovic, Veljun itd.

Med voditelji četnikov se omenja Simo Trkulja, Gajić, Nedelka, Marija Bulat (padla v bojih) in zlasti Danica Opačić iz Tusilovca (Vojnic). Borbe so bile silno ostre in zagrabsko uradno sporočilo pravi, da je padlo okrog 357 četnikov in partizanov, več kot 600 ranjenih, ki pa jih uporniki niso mogli vzeti s seboj.

Nato so četniki napadli na črti Slunj — Cetingrad — Cazinj. Po Paveličevem sporočilu so pravoslavno prebivalstvo odveli s seboj v gozdove — zlasti v Petrovo goro. Po uničenju četnikov pa so se ti prebivalci vrnili na svoje domove in v svoje vase, kjer jih bodo zavarovali pred četniškimi in komunističnimi napadi. O tem se bo vsak očitvece lahko prepričal. . . Legitimacije in dovoljenja za obisk Korduna izdaja Policijsko ravateljstvo v Karlovcu . . .

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6602 ST. CLAIR AVE.

Automobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago

Mi smo vedno pripravljeni, za najboljšo postrežbo.

COLLINWOODSKI URAD:

452 East 152nd Street

Endicott 650

Tel: KENmore 3115

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3115

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3115

PROCES PROTI RUSKIM ZAROTNIKOM

Zgodovina nam daje celo vrsto primerov o tem, da morilec, ki rabijo vsemogoča zastrupljena sredstva, skušajo doseči to, da se jih ne bi razkrilo. Tako značilna je sledeča okoliščina: v celi vrsti slučajev se pri zastrupljanju na ta način, da bi se mogel sam fakt zastrupljenja razložiti — kakor to hotel storiti Jagoda — od naravne smrti vsled bo-

teritnih bacilov, in bolnik je umrl za difterijo.

To se je razkrilo nad vse slučajno. Če bi ne bil dr. Pančenko stvar priznal, bi bil umor Buturlina najbrže ostal tajen. Če bi ne bil Levin priznal, bi morda ostal tajen načrt umora ss. Menžinskega, Kujbiševa in Gorkega — ta zločinski načrt, ki je bil izdelan z vso rafiniranostjo.

Končno bi mogel še omeniti znamenito Prochardovo afero, ko je ta Prochard povzročil svoji žrtvi kroničen želodčni katar in jo na ta način ugonobil. In zadnje, še afero doktorja Palmerja, ki je zastrupil svojo žrtev z arzenikom in strihninom, katere je dajal v dozah, ki jih medicina dovoljuje. To vam je končno primer, ki govori o tem, da kadar govorimo o zastrupljenju, ni treba misliti, da je treba zastrupljenje uporabljati samo ciankali, arzenik itd. Ne, prav čisto uporabljajo morilci zdravilne in medicinske sisteme navidezno v svrhu zdravljenja, v resnici pa v svrhu dosega svojega zločinskega namena.

Afere Palmerja, Procharda, Pančenko in mnogo drugih zgodovinskih primerov se lahko zgodijo, da bi se dokazalo, da na pot, katero je izbral Jagoda, je prišel potom natančnega proučevanja zgodovine zločinov, zgodovine umorov v raznih deželah, katere so organizirali razni izmečki človeškega rodu.

Nazadnje moram reči, da so prav na tak način zamislili zločinci-morilci terorističen čin zoper Nikolaja Ivanoviča Ježova. Tudi ta umor je bil zamisljen dovolj rafinirano — potom zastrupljenja zraka, katerega je moral vdihovati v svojem službenem kabinetu. Nikolaj Ivanovič Ježov, zastrupljen zraka z živim srebrom, raztopljenim v kislini. Pri tem je Jagoda svaril — na noben način ne raztapljajte v žvepleni kislini, ker žveplena kislina pušča sledove in more ožgati zavesne in gardine, katere je bilo treba po Jagodovem navodilu impregnirati, da bi vsled vdihavanja tega zraka mogel Nikolaj Ivanovič Ježov umreti.

Hočem vas, sodrugi sodniki, opozoriti na nekatere podatke strokovne ekspertize v tej zadevi, ki nas ne bodo pustili niti v najmanjšem dvomu o tem, da si je Jagoda zamislil ta načrt, jako rafiniran, verolomen in podoben načrt, z vednostjo in odobrenjem desničarsko - trockističnega bloka, zlasti glede Kujbiševa, Gorkega in Nikolaja Ivanoviča Ježova, katerega so hoteli

V Lavalovem kabinetu

Gornji na sliki je Pierre Chichala, spodaj pa Albert Chichery, ki sta člana Lavalovega kabineta. Prvi je minister financ, drugi pa minister prometa.

odstraniti, da bi ostali nezakriti.

Predvsem vas opozarjam na to, da so bili izvedenci odlični strokovnjaki sovjetske in svetovne medicinske znanosti. Opozarjam vas na to, da so prišli izvedenci do enodušnega mnjenja: izvedenci so pritrdili, da so bili ukrepi, katere so podvzeli morilci glede umoritve A. M. Gorkega, V. V. Kujbiševa in Menžinskega, resnično dobro premišljeni in njihova posledica je bila smrt teh odličnih ljudi, kar so ti gospodje skušali doseči. Glede umoritve Gorkega so bila zadana izvedencem vprašanja:

"Ali je mogoče dopustiti, da zdravnik dovolj visoke kvalifikacije niso mogli nalašč uporabiti tako nepravilno metodo zdravljenja?"

Odgovor je bil: "Tega se ne more dopustiti".

Izvedencem je bilo postavljeno naslednje vprašanje:

"Ali je sploh dopustno dolgotrajno istočasno uporabljanje velikih doz srčnih sredstev z uvajanjem jih v žile, pod kožo in skozi usta, in sicer digitalisa, digitalena (preparatov iz rastline "naprstnika"), strofantina in strofantusa, posebej še v slučaju težkega bolnega A. M. Gorkega, 68 let starega, kateremu so na omenjen način oboleli notranji organi?"

Odgovor izvedencev: "To je absolutno nedopustno."

Nadaljno vprašanje: "Ali je mogoče na podlagi celokupnosti teh podatkov smatrati kot dogmno, da je bila metoda zdravljenja A. M. Gorkega zavedno, škodljiva?"

Odgovor izvedencev: "Da.

Pred prihodom Japoncev v Lašio

Doslej je bilo mesto Lašio izhodišče Burma ceste, po kateri so pošiljali zavezniki vojne potrebščine Kitajcem. Na sliki je trupe z vojnimi potrebščinami; na trupu so napisana razna bojna gesla.

Vsekako se nedvomno lahko smatra kot dognano."

Isto imamo v ostalih slučajih.

Zato si dovoljujem izjaviti, da krivde, katere sem omenil v obtožnici in katere sem podpisal kot državni tožilec smem tudi v tem oziru v polnem obsegu smatrati kot dokazane. Obtožbo tukaj docela in popolnoma potrja nadvse avtoritetna zdravniška ekspertiza, katere je skrbno pregledala ves material, ki ji je bil na razpolago. Priznanja obtožencev moramo seveda prav tako vpoštevati.

Ko govorim o tem delu obtožbe, se hočem posebej ustaviti na dveh obtožbah — Jagodi in Levinu.

O Jagodi ni treba mnogo besed. Jagoda je glavni organizator in inspirator teh strahovitih zločinov, njegove odgovornosti je tem hujša in resnejša, ker Jagoda ni enostavno Jagoda, temveč je bil tedaj predsednik OGPU, faktični predsednik OGPU. To je človek, kateremu je bila poverjena zaščita državne varnosti. Če bi bil Jagoda izvršil le milijonski del zločinov, kar jih je izvršil, kar jih je priznal, tudi tedaj bi smeli od sodišča zahtevati za Jagodo smrtno kazen.

Pa tudi Levine je igral v teh umorih vidno vlogo. Levin je bil glavni organizator umorov, katere je zamislil Jagoda, Levin je v to stvar pritegnil Kazakova in Pletnjeva, bil je, rekel bi, desna roka Jagode v tej zadevi, kakor je bil Buharin

desna roka Jagode v vseh zločinih poslednjega v celém.

Ko je od Levinove roke umrl Aleksej Maksimovič Gorki, je Levin, doktor medicine, priobčil v časopisih nekrolog: "Poslednji dnevi Alekseja Maksimoviča Gorkega." V tem nekrologu le Levin pisal, vzdihoval in stokal nad grobom velikega človeka. "Veliki ljudje, — je pisal farizejsko, hinavsko, dvoлично, — živijo in umirajo kakor veliki ljudje." "Živijo in umirajo kakor veliki ljudje!" — Levin pa ni pristavil: "umirajo od rojke pisca tega nekrologa, enega podlih morilcev!"

Če presojamo sedaj ta članek v zvezi z medicinsko ekspertizo bo imel, po mojem mnenju, prav gotovo znaten interes za oceno Levinove vloge pri tem umoru.

Najprej se nam tukaj odkriva tista mehanika umora Alekseja M. Gorkega, ki je sedaj popolnoma razkrita. To je mehanika, ki je bila pred vsem namerjena kot terapevtska priprava umora Alekseja Maksimoviča.

Levin je v nekrologu pisal:

"V desetih letih mojega zdravniškega nadzorstva nad Aleksejem Maksimovičem je zbolel tokrat že šestič na influenco. Vsakokrat brez izjeme se je bolezen komplicirala z bronhitisom in s kataralno pljučnico."

Torej je Levin dobro vedel, v kateri smeri je treba iskati komplikacij v tem boju Alekseja Maksimoviča Gorkega s svojo boleznijo.

"Vsakokrat je neutrudljivi bojevniki prenašali bolezen težko,

Kupite bonde!

Pričakuje se, da bo vsaka ameriška rodbina izdala 10 odstotkov svojih dohodkov za nakup vojnih bondev. Na gornji sliki vidimo Miss Jetsy Parker, ki vodi po Ameriki skupino filmskih zvezd v njihovi kampanji za nakup bondev.

vsakokrat se ja že prve dni obolenja začela nevarnost. Če so me ob dobrih, mirnih časih življenja Alekseja Maksimoviča izpraševali o njegovem zdravju, sem vselej odgovoril:

Razmeroma dobro, ampak le do prve influence." In dalje:

"Iz izkušnje sem vedel, v kako težki obliki poteka Alekseju Maksimoviču influenza, kako hitro porazuje mesto najmanjšega odpora njegovega organizma — pljuča — in kako nevarno je to pri njem, čegar pljuča je razjel star tuberkulozen proces in čegar srce je bilo bolno. Kljub temu nam je njegova krepka konstitucija petkrat omogočila, da smo zmagali, a konstitucija Alekseja Maksimoviča je bila resnično krepka. Gorki je spadal med ljudi, ki lahko doživijo sto let, in doživel bi bil sto let, če bi ne bilo zavratne jetike."

Morilec izklepetava tajno umora. Prav tu leži ono mesto

najmanjšega odpora — zdravnik pravi "locus minoris resistentiae" — na katero so namerili organizatorji umora glavni udarec po bolnem A. M. Gorkem.

Sramotna dvoličnost, verolomnost, hinavstvo tekmuje tukaj z nesramnostjo zastrupljenca, ki se joče ob vzglavju žrtve svojega takozvanega — "zdravljenja".

Tak je ta Levin! Malo se razlikuje od Jagode!

Nazadnje bi vas hotel opomniti na izpovedbo Jagode, v kateri kaže ta poslednji svoj resnični moralno - človeški obraz, če se ta izraz tu sploh sme uporabljati.

Poslušajte izvlečke iz Jagodovih izpovedb v listu akta 58:

"Vse svoje življenje sem hodil v maski, se izdajal za nespravljlivega boljševika. V resnici pa boljševik, kakor je to treba resnično razumeti, nisem bil nikdar."

In dalje:

"Moje malomeščansko poreklo, pomanjkanje teoretične izobrazbe — vse to je ze prav v začetku organizacije sovjetske oblasti vstvarilo v meni nevero v dokončno zmago strankine stvari."

"Zato sem se dogovoril z Rikovem o svojem posebnem položaju med desničarji."

Izgleda da je Rikov dokaj določno vplival celo na Jagodo. Sicer ni to, kar govori Jagoda, nič drugega nego stara izdajalska hinavska šola političnega karierista in brezčastnega zavrnjenca, nič drugega nego sistem Josepha Foucheya. Ne morem si kaj, da ne bi navedel vsaj nekoliko vrstic iz znane knjige Stefana Zweiga "Joseph Fouché".

(Dalje prihodnjiš)

Getting Up Nights Makes Many Feel Old

Do you feel older than you are or suffer from Getting Up Nights, Backache, Nervousness, Leg Pains, Dizziness, Swollen Ankles, Rheumatic Pains, Burning, scanty or frequent passages? If so, remember that your kidneys are vital to your health and that these symptoms may be due to non-organic and non-systemic kidney and bladder troubles — in such cases Cystex (a physician's prescription) usually gives prompt and joyous relief by helping the kidneys flush out poisonous excess acids and wastes. You have everything to gain and nothing to lose in trying Cystex. An iron-clad guarantee wrapped around each package assures a refund of your money on return of empty package unless fully satisfied. Don't take chances on any kidney medicine that is not guaranteed. Don't delay. Get Cystex (50c box) from your druggist today. Only 35c. The guaranteed protects you.

Cystex

V ROKAH VSAKEGA SLOVENCA V AMERIKI BI MORALA BITI ...

knjiga našega slavnega
rojaka

Louis Adamič:

"Two-Way Passage"

Cena \$2.50

(Po pošti 10c več)

Dobi se v uradu "Enakopravnosti," 6231 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

"To je knjiga, ki bi jo moral čitati vsak Amerikanec,"

... pravi Eleanor Roosevelt, žena predsednika Zedinjenih držav.

SEZNANITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM ...

'Enakopravnosti'

BUY A SHARE IN
AMERICA

DEFENSE SAVINGS
BONDS AND STAMPS

Vladimir Levstek:

GADJE GNEZDO

Povest iz dni trpljenja in nad

Kastelka podaja sinovom roko; lizanje tu ni v navadi. Postrani meri Jožo in Janeza: prvi rad hodi z Jelo, tega je Zinka sladko pogledala; modri Tone ženskih ne mara. Najmlajši, rdeč do ušes, ji umakne oko; rad bi se ozrl za vozom, če bi se smelo.

"To diši zaroti," misli Kastelka, in glasno ponavlja vsem trem: "Pozdravljeni, gadje, pozdravljeni! Vsako leto večji, vsako pot močnejši; kakor trije hrastje, kakor tri gore!"

Naj šume hrastje po svoje, ne bo jim kletila veja; sok grude je v njih kakor v pšenici na polju. Mati jih je okopala in zalivala, zdaj vedo sami, kaj oboro; ona hoče le gledati, kako strmi zemlja v klas nad seboj. In gorko se ji dela od čustva, kako se pne most iz minulosti v bodočnost: eden konec je zadržan v njenem životu, drugi v mladem krilu sosedovih deklet.

Popoldansko sonce sije skozi bele zavese v veliki izbi; miza je belo pogrnjena, posoda odnešana, staro vino diši iz brunenih kelihov, ki jih naliva gospa le najbolj častitim ljudem. Gadje gledajo resno, zakaj trenotja, kadar mati ž njimi vino pije in beseduje, so svečana; in razgovor se vrtili o načrtih.

"Zdaj boš gospodaril, Joža," pravi Kastelka prvorojencu. "Toda za peč ne sedem, dokler ne pokažeš, kaj znaš; videti hočem, ali si moje krvi."

"Kakor veste, mati. Vaše je vse, napravili ste grunt in mene. Ako Bog da, se izkažem pred vami, samo —"

"Ženitev, kaj?" mu vdova prestriže besedo. "Z Jelo se meni, mari ne?"

"Končala je gospodinjstvo šola," se ogne sin. "Če vam je prav, bi letos..."

"K letu osorej je zadosti; videti moram, komu dam ključke iz rok."

Joža bi šel najrajši jutri k poroki, toda materi je prezdaj; gad povesi glavo in molči.

"Ne boj se, branila ne bom," povzame vdova mehkeje. "Le časa je treba in premiselka: zakon ni vodnjak, da bi skočil vanj na vrat na nos. In ti, Tone?"

Tone se nasmehne. On ima svoje knjige, ima kateder, ki čaka nanj; njegova njiva je širja od materinih, pšenica, ki jo hoče sejati, žlahtnejša. Če mu ostane doma le postelja v fantovski sobi pa prostor za bratovo mizo, kadar pride počivat, za drugo se ne meni. Kastelčeva mu je dala dovolj, ko ga je izšolala; zdaj pojde vračat vsemu narodu z obrestmi, reševati slovensko zemljo in nje živi plod, kakor je mati rešila grudo svojih sinov.

Zadovoljno posluša gospa in v njenem trdem pogledu se kre-

šejo luči dekliske sanjarije. Čudno ji prihaja; zaklela bi radi lepšega, pa ji ne gre z jezika. In gadje gledajo mokroto v materinih očeh.

Toda že se je utrnil mehki hip za staro granitno krinko; zdaj se obrača k Janezu, s trdo roko ga trese za rame:

"Pa Benjamin? Včasih si hotel kmetovati; kam se obrneš zdaj? Nu, zini besedo!"

Janez molči v zadregi; ustnice se premikajo, govoriti ne more.

"V lemenat? Zina bo jokala! Pravijo, da se kaniš ti tudi ženiti?" ga draži vdova in vrta vanj z očmi. "Teda grunt?"

Janez odkima; in zdajci ji pogleda naravnost v obraz. Čemu ga draži Zina, ko sam nič ne ve? Prijatelja sta in enih misli; včasih si pišeta kaj, ali ne o ljubezni. Rdeč je do ušes, zakaj srce poje drugo pesem. Nato preskoči: grunt? Jezik se mu razveže, pogled zaiskri.

Premislil si je; ne kmet, učitelj hoče postati. Ali ga pošlje mati 2 leti na univerzo, dve leti na potovanje, da vidi narode, kako orjejo njivo duha? Kadar se vrne, bo učitelj kje v pozabljeni vasi; mesiti hoče bodočnost od mladih nog ter vzgajati novo, še neznano pokolenje. Velika vojna se bližja, ki stehta sodbo naše peščice: ali nam bo vsem dobro potem, ali huje ko kdaj. Pa tudi če ne zagradi, je vseeno. Mi nočemo poginuti, živeti hočemo, nalašč! In kazalec življenja kaže kvišku, k luči; le tam je bodočnost, le tam svoboda. Na dan z zakopanimi talenti: naš človek mora stopiti enakovreden v kolo razsvetljenih; in ker nas je malo, naj bo vsak najpogostejši deležen prenovljenja, da postavimo svojo vojsko v uma svetli boj. Proč z gospodo, ki se zabava s potvorenjeno kulturo vrhu nevednih, zaničevanih stotisočev; pravi Slovenec je s ponosom kmet in kmet ostane, dokler hoče živeti. Čas kliče pionirjev, ki pone-so prosveto v zadnjo siromašno kočjo, zakaj nihče ne iztrebi naroda, ki bo segal, trdo zaraščen v svoji zemlji, z duhom do najvišjih zvezd!

To je oporoka vseh naših vodnikov in mučnikov: česar ni zmogel puntarski meč, naj vzame bodočnost z orožjem luči, ki reže spono kakor vosek in melje ječe v solnčni prah. To nalogo si voli Kastelčev Janez.

Vdova posluša in strmi: teman oreh tare najmlajši gad ter lušči jedro, ki ga je ona vedno zraven mislila, odkar gara in kolne po svojem gruntu. Le

III.

Pri Galjotovih je bila v dav-nih dneh častitljiva slovenska krčma z zeleno pečjo, trebušatim mucom, svetniki po stenah in zmerom žejnimi pijančki na klopih. In kakor so gospodarji bogateli, tako so prihajale izbe lepše in lepše, večkrat prezidana hiša je rastla kvišku med jegnedastražarja, zapeljivi šop je vihral čimdalje ponosneje nad vhodom. Krčma se je izpremenila v gostilno s salonom in verando, sobami za tuje in senčnim kegljiščem na vrtu; gospodske kočije se pogosto ustavljajo pred njo. Vsako leto je tu veselica; trobojnice

Prodaja se poslopje s stanovanjem in gro-cerijsko trgovino. Nahaja se v prometnem rezidenčnem kraju, 22020 Miller Ave. vogal E. 220 St. — Cena zmerna. — Zglasite se ali pokličite IVanhoe 2144 M.

Išče se žensko da bi pomagala v kuhinji v restavraciji, za par dni v tednu. Katero veseli, naj se zgasi na 390 East 156th St.

Mlad fant prost vojaščine, dobi delo za šofirati truck. Okrog 40 ur dela na teden. — Dobra plača in provizija. — Kogar zanima, naj pokliče Henderson 5311, ali vpraša v uradu "Enakopravnosti" za naslov.

PRIDITE IN OGLEJTE si našo zalogo novih spomladanskih zastorov in "draperies". PARKWOOD HOME FURNISHINGS 7110 St. Clair Ave. Odprto ob večerih

FARMERS POULTRY MARKET Vogal Superior in E. 43rd St. Kokoši, race, goske, purmani in jajca. — Prodajamo na debelo za ohcete in priredbe

Donald Nelson

Donald Nelson, WPB načelnik, je izjavil, da producirata zdaj Anglija in Rusija več vojnih potrebščin kot pa Nemčija.

povedati si ga ni utegnila; eh, njena sakramentska, s prstjo zalepljena babja glava! Nosnice ji drgečejo, solza, ena sama, polzi po rjavem licu; nevreden blisk gre od matere do sina. Janez je komaj utihnil; v sivem očesu mu vihra kakor trobojnica v pomladni burji. Iztegnila bi mu roko, stisnila ga na prsi; ali Kastelka se ne dotakne tistih, ki jih ljubi.

Joža in Tone molčita. Oba vesta, da je zavzel mlajši prvo mesto v materinem srcu, toda ne zavidata mu, gorko se jima streže pogled z njegovim; zakaj gad ostane gad.

"In Zina?" podreza gospa, da razbije mehko trenotje.

"Zina?" Janez ni več zardel; trdo in resno reče svetopisemske besede: "Le eno je potrebno, mati; vse drugo pride samo."

"To je moj gadji strup!" Kaklo mladosten je namah Kastelkin glas! Smehljač ponosa ji presiplje črte, ko dvigne čašo naravnost v solnčni pramen pred seboj:

"Bog živi gadje plemo!"

In čaše zazvene skrivnostno, kako da steklo ni steklo, vino ne vino in ljudje ne ljudje; kakor da poje prastara zemlja pod temelji hiše svojo visoko, svetotajno pesem.

Vsem sorodnikom in prijateljem naznanjamo žalostno vest, da nam je preminila naša nad vse ljubljena soproga in mati

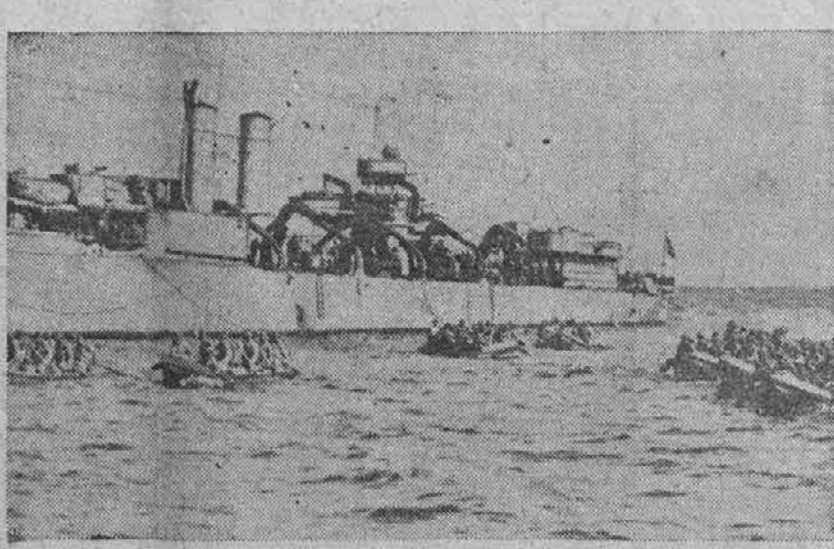
Išče se žensko da bi pomagala v kuhinji v restavraciji, za par dni v tednu. Katero veseli, naj se zgasi na 390 East 156th St.

Mlad fant prost vojaščine, dobi delo za šofirati truck. Okrog 40 ur dela na teden. — Dobra plača in provizija. — Kogar zanima, naj pokliče Henderson 5311, ali vpraša v uradu "Enakopravnosti" za naslov.

PRIDITE IN OGLEJTE si našo zalogo novih spomladanskih zastorov in "draperies". PARKWOOD HOME FURNISHINGS 7110 St. Clair Ave. Odprto ob večerih

FARMERS POULTRY MARKET Vogal Superior in E. 43rd St. Kokoši, race, goske, purmani in jajca. — Prodajamo na debelo za ohcete in priredbe

Commando taktike ameriških marinov

Ameriški marini so se pričeli posluževati pri izkrcavanju taktik slovečih angleških Commandos odredov, ki so se proslavili s svojimi napadi na Norveško in Francijo. Marini se vozijo na kopno v čolnih iz gumija, ki jih napihnejo z zrakom.

plapolajo v kresnih sapah, učiteljevi godci režejo drzni "Naprej!" in poskočne plese, mlado in staro se zgrinja od vseh vetrov, gospa Kastelčeva se pripelje šumeča v židi s parom konj, nekronana kraljica doline. Na lično zbitem odru v girlandah in zastavah igrajo fantje in dekleta "Rokovnjače" in "Divnega lovca" vaški zbor drobi pesem za pesmijo, staro slovensko veselje kipi do neba.

Toda Galjotovi hčeri imata rajši tihe večere, ko sedi v hiši komaj par kmetov in ne morejo peti tako glasno, da bi utihnil razgovor jednadov v višavi. Takrat se pritese kozavi Cena s harmoniko, sede molče za peč in potegne. Cena ne govori, on pije in gode; ali kar zagode, vse leze v pete, od fantovske pesmi do cerkvene:

"Mili Jezus, tebe počastimo..."

"O, ol!" pritisne harmonika tako veselo, da marsikdo pomisli, zakaj v cerkvah klečimo, namesto da bi se vrtili Bogu v čast in dušam v zveličanje? Toda žegen se prelija v polko, polka vriska tja na Kastelčevo, gospodični se ukradeta razmi-

kat stole na verandi, in zdajci leže dvojna senca izza vrtna meje: sosedov Joža, da se zasuje z lepo Jelo, in Janez, da pogleda Zinki v nežne oči.

Med Jožo in Jelo je stara ljubezen; bogve kolikokrat ju je poročal Tone, ko so dirjali bosih nog med Kastelčevim in gostilno. Zinka je takrat še majhna dremala v vozičku pod srdnim Jankovim varstvom; zdaj je tudi ona krasotica v cvetju sedemnajstih let. Učili sta se v Ljubljani, klavir igrata in vesta, kaj pomeni "bon jour," "amour" in "marriage." Toda Zinka zna še dosti več: ona bere Janezove knjige ter poseda ž njim v brezkončnih pomenkih; sinje oči se ji svetijo od navdušenja kakor njeni plavi laski v solne, in vsa šibka postavica trepeče v notranji groznici. Janez ni obstanke na klopi; visok, nekam pretenak za svoja leta stoji pred njo, stresa belkaste lase ter široko maha z rokami. Kaj neki modrujeta med seboj?

Stemnilo se je. Polna hrepenjenj leži dolina kakor sanja obkraj cesarske ceste, ki srebrno teče pod jablanami z Galjotove-

ga na Kastelčevo. Komaj da se rišejo v mraku domači orehi; žabe si odgovarjajo na polju, zategla pesem slastni odnekod, šumenje gozdov in jezov se zli-v v dišavah sena in večernega dima.

To je čas zaljubljenih besed. Dve mladi dvojici stopata po zamisljeni cesti, postavljata se na vsakem koncu in se spremljata vedno iznova nazaj.

Sredi poti se meri siva kape-lica s častitljivim gabrom, in vmes je tema ko pod vranjo perotjo; še Bog ne vidi Jele in njenega fanta. Srce zveni ob srcu, tesno, kakor bi se poljubljali z vročima koncema. Joža pritiska žareče ustnice na njene lase in misli, kako so črni, na njene oči ter okuša njih sladki mrak, na poluodprto školjko ust in trepeče; Jela medli na njegovih prsih, tone vanj, raz-

prostira se kakor cvet dežja, ki pi kakor vino žejnemu v čaši. Kaj dehti v voljni noči zape-ljiveje od dekliske telesa? In morata čakati še leto dni!

Jelino lice je mokro. "O drugem kresu," mrmra Joža vroče, s skrivnostnim pomenom. "Čez leto dni si gospa na Kastelčevem."

"Joža, tvoja mati me ni hotela. Drugače me ne bi mučila s tem strašnim odlogom." Ona ne kaže, če mara koga. Dolgo je gospodovala, težko daje odlo- iz rok; pustiva ji časa, ti ljubi-moje. Tudi starost je sirota.

"Ona se ne odvdi gospo-dovanja! Komandirala bo, in bom dekla v hiši..."

(Dolge priredbe)

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

Lastujte delež v Ameriki

Če bo vaša zastava padla, boste vi zgubili svobodo. Vi lahko ohranite to svobodo s tem, da DANES kupite "Defense Savings" znamke. Posodite stricu Samu desetico in pomagajte, da bo zastava svobode še naprej vihrala. Lastujte delež v Ameriki!

"Defense Savings" znamke dobite na bankih ali poštne uradu.

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znancu, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek!

Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravnistvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik,

IME: _____ NASLOV: _____ Zastopnik: _____ Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19 _____

Točna postrežba

Trgovcem, obrtnikom in posameznikom bodo zastopniki "Enakopravnosti" točno in zadovoljivo postregli, najsibo pri oglaševanju ali poročevanju novic, ako jih pozovete, da se pri vas zgledajo.

Za st. clairsko okrožje je zastopnik: Mr. John Renko, 955 E. 76 St.

Za collinwoodsko in euclidsko okolico: Mr. John Steblaj, 1145 E. 169 St. IVanhoe 4680

Za newburško in zapadno okolico: Mr. John Peterka, 1121 E. 68 St. ENdicott 0653

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1126 E. 61st St.
6122 St. Clair Ave.
HE 2730